

работници бѣдѣть, толко по-напрѣдъ щѣть ся усъврьшенствувать наши-ты работы за поминъкъ, и колко-то повече съѣстни хора ся появявать, толко по-малко ще бѣде зло-то. Хора-та не сѫ діволе, нито ангеле, нито добытъкъ, нито звѣрове, въ съ разумъ обдарены сътворенія, кон-то живѣйтъ въ дружество и могжть безкрайно да ся разыввать и докарвать до съврьшенство, ако имжть леснинѣ за това. Изврьшваніе знаніе-то у народа е негово усъврьшенствуваніе, а усъврьшенствуваніе-то е пѣть, чрѣзъ кой-то дружества-та бывать честиты и истиински *людски дружесства.*

Хр. Г. Д.

ПРАВИЛА ЗА ТѢЛЕСНО УПРАЖНЕНИЕ НА УЧЕНИЦЫ.

Чисто ся случва да чюе чловѣкъ вѣкон си у насъ да казватъ: „Токо думатъ, че ученіе-то было добро иѣчто, ала иогледай учены-ты момчета — още си не дорастлы и вѣчъ сѫ заприличали на извѣхнѣлы и пожльтѣлы старцы.“ Това е ванстива така, а друго-яче не може и да бѣде, кога си по-мыслимъ, че дѣтица-та сѫ принудены, на примѣръ, отъ 6-тѣ си годинѣ да сѣдятъ на голы-ты и коравы столове, да напрѣгать духовнѣ-тѣ си силж, коя-то ся оживлява съ тщетѣ на вещественї-тѣ имъ силж, а притова за тѣло-то ся не правиничто. Ала за това не е криво ученіе-то, не е кривъ начинъ-тѣ на учевіе-то. У просвѣщены-ты народы, гдѣ-то хора-та чрѣзъ наукѣ-тѣ сѫ постигнали да знаѣтъ за всичко вѣчто, кое за что е, тѣлесно-то упражненіе въ училища-та имъ ся има така сѫщѣ за нуждно както и Грамматика-та; зачтото, чрѣзъ него ученици-ти си дотъкмяватъ колко-то вещественї силж изгубватъ отъ напрѣганіе духовнѣ-тѣ си силж.

Тѣлесно упражненіе или гымнастіка е нуждно за всякого, а особно за ученицы и отъ три-тѣ ряда училища, па и на малки-ты помага: зачтото съ него ся укрѣпява и оягчява здравіе-то, съ него младъ чловѣкъ придобыва силж да може да владѣе надъ чиовственность-тѣ си; съ него става тѣло-то пржгаво и шетарно, и съ него добыва хубость и правилностъ.